

24132

*Sprawozdanie
 w sprawie w wojdowskiej Akademii im. A. Zaprawickiego
 w Białym 1965r*

ARCHIWUM
 BIBLIOTEKI STULENIOWEJ
 AKADEMII ZWANYCHOMESALNEGO
 im. gen. broni K. Cwierzewskiego
 Nr 23537

2432

Sprawozdanie
w sprawie w sprawie Akademii im. A. Łopacińskiego
w Białym 1965

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI STOLENIOWEJ
AKADEMII ZNANIA WYŚWIETLANEGO
im. gen. broni S. Kwierczewskiego

23537

S P R A W O Z D A N I E

z pobytu w Wojskowej Akademii im. Antonina Zapotockiego

1. W dniach od 10 do 16.12.1965r. przeprowadzono w Wojskowej Akademii im. Antonina Zapotockiego w Brnie konsultację, mającą na celu zapoznanie się z całością organizacji i pracy uczelni, a także zapoczątkowanie ścisłej, planowej i systematycznej współpracy między uczelnią czeską oraz ASG i WAT. W toku pracy zapoznano się również z organizacją i pracą Wojskowego Instytutu Dowodzenia w Pradze.

W konsultacji wzięli udział:

1. gen.dyw. Józef KUROIPIESKA - komendant ASG
2. gen.bryg. Wacław CZYZEWSKI - zastępca komendanta WAT do spraw liniowych
3. płk prof. Jakub BROCH - zastępca komendanta ASG do spraw szkolenia
4. płk dypl. Jan ORZECZOWSKI - szef Instytutu Organizacji i Techniki Dowodzenia ASG
5. płk dr inż. Włodzimierz DULEWICZ - komendant wydziału Elektrotechnicznego WAT
6. płk mgr inż. Piotr LESISZ - szef katedry Bojowego Wykorzystania Sprzętu Rakietowego WAT
7. płk mgr inż. Jan KASZYŃSKI - zca szefa Oddziału Szkolenia WAT
8. płk dypl. Bolesław PODCHOROWSKI - Sztab Generalny WP
9. ppłk dr inż. Stanisław PIASECKI - kierownik Biura Maszyn Matematycznych WAT
10. ppłk mgr Ryszard SZWARECKI - asystent Instytutu Organizacji i Techniki Dowodzenia ASG
11. mjr mgr Jan NOWAKOWSKI - szef wydziału w Instytucie Organizacji i Techniki Dowodzenia ASG.

W toku konsultacji rozpatrzono następujące zagadnienia:

- a/ struktura organizacyjna uczelni;
- b/ system i planowanie studiów oraz programy nauczania;
- c/ metody i formy kształcenia słuchaczy;
- d/ problemy doboru i selekcji słuchaczy oraz kadry naukowo-dydaktycznej;

- e/ baza szkoleniowa i wyposażenie techniczne;
- f/ plany i tematyka badań naukowych;
- g/ problemy automatyzacji dowodzenia oraz praca Instytutu Dowodzenia w Pradze;
- h/ problemy współpracy między czeską, a polskimi uczelniami.

Na zakończenie konsultacji podpisano umowę o współpracy między Wojskową Akademią im. A. Zapotockiego oraz ASG i WAT oraz przygotowano wspólny roczny plan współpracy na rok 1966.

2. W wyniku rozmów z kadrami Akademii oraz po zapoznaniu się na miejscu z dokumentacją i bazą szkoleniową nasuwają się następujące zasadnicze spostrzeżenia i uwagi:

a/ Wojskowa Akademia im. A. Zapotockiego jednoczy organizacyjnie dwa kierunki kształcenia kadr oficerskich: dowódczo-sztabowy /odpowiednik ASG/ oraz techniczny /odpowiednik WAT/. W skład uczelni wchodzi cztery wydziały /zwane fakultetami/: dowódczo-inżynierski, artylerii i radiolokacji, lotniczy oraz zagraniczny /dla studentów zagranicznych i dla potrzeb wojskowej służby zagranicznej/. /Organizacja Akademii - jak w załączniku nr 1/.

Każdy z tych wydziałów obejmuje zarówno dowódczy kierunek szkolenia jak i całkowicie techniczny. W związku z tym w skład każdego wydziału wchodzi obok katedr taktyczno-operacyjnych również katedry o profilu czysto technicznym. Dla przykładu: w skład wydziału dowódczo-inżynierskiego /załącznik nr 2/ obok takich katedr jak ogólnowojskowa /taktyki ogólnej/ lub taktyki tyłów wchodzi takie katedry jak maszyn inżynierskich lub chemii ogólnej i technicznej.

Niezależnie od katedr wydziałowych istnieją katedry ogólno-akademijskie, prowadzące pracę dydaktyczną dla potrzeb wszystkich wydziałów. Katedry te podlegają zastępcy komendanta akademii do spraw szkolenia, jednak ze względu na dużą różnorodność kierunków ich pracy należy uznać tę podległość za formalną, administracyjną.

Połączenie kierunku dowódczego z technicznym przyczyniło się w sposób bardzo wyraźny do wzrostu zainteresowań pionu dowódczo-sztabowego problemami technicznymi, sprawami automatyzacji i mechanizacji a także przede wszystkim do "utechnicznienia" i unowocześnienia bazy szkoleniowej uczelni. Wyposażenie techniczne uczelni w dowódczym pionie szkolenia jest bez porównania bogatsze, nowocześniejsze i ciekawsze niż w ASG, mimo, że jak stwierdzają oficerowie WAT, ogólna baza techniczna i jej osiągnięcia są w za-

sadzie na poziomie nie przewyższającym WAT, a sprawy technicznego rozwoju bazy laboratoryjnej akademii nie są podniesione do takiej rangi jak w WAT.

Rezultaty codziennej współpracy i kontaktów techników i taktyków są widoczne zwłaszcza w dziedzinie unowocześniania bazy szkoleniowej oraz tak zwanej małej mechanizacji prac sztabowych, ale także i w dziedzinie automatyzacji dowodzenia. Wydaje się jednak, że współpraca ta i wzajemne oddziaływanie są jeszcze dość jednostronne. Znacznie skuteczniejszy mianowicie i bardziej wyraźny jest wpływ techników na zainteresowania taktyków aniżeli odwrotny. Uwidacznia się to zresztą również i w programach, nasyconych dużą ilością przedmiotów technicznych i nieco zbyt schematycznie traktujących przedmioty taktyczne. Ujemną stroną takiego ustawienia organizacyjnego są trudności fachowego, merytorycznego kierowania zespołami katedr i kursów o całkowicie różnych profilach zainteresowań i naszym zdaniem dość przypadkowym zestawieniu /n.p. połączenie w jednym wydziale katedr i kursów artylerii naziemnej oraz przeciwlotniczej i OPK lub podporządkowanie jednemu kierownictwu takich katedr jak mechaniki teoretycznej, języków obcych, filozofii marksistowskiej, pedagogiki i innych/.

b/ W wyniku codziennych kontaktów i współpracy techników i taktyków postępuje dość szybko techniczna rozbudowa bazy szkoleniowej pionu dowódczego.

Do najciekawszych urządzeń technicznych służących do nauczania taktyki należy tak zwane "Półautomatyczne urządzenie dla nauczania dowódców i sztabów". Polega ono na tym, że całość sytuacji taktyczno-operacyjnej przygotowana w formie meldunków, rozkazów, zarządzeń itp. nagrana jest na szereg taśm magnetofonowych odpowiednio wmontowanych w pulpit kierownika ćwiczenia w centrum dyspozytorskim. Centrum to jest połączone systemem łączności radiowej i przewodowej ze stanowiskami pracy słuchaczy, rozmieszczanymi w różnych salach. Kierownik ćwiczenia ma możliwość dowolnego przesyłania odpowiednich meldunków i zarządzeń /drogą radiową według odpowiedniego "scenariusza"/ do wybranych stanowisk pracy, a także możliwość prowadzenia z ćwiczącymi rozmów przy pomocy technicznych środków łączności.

Opracowano technikę zobrazowania sytuacji na mapie i jej powielanie. Całość osiągnięć światowych w tej dziedzinie jest w Akademii znana i wykorzystana przez odwzorowanie a ponadto Aka-

demia ma własny system optyczno-mechaniczny do nanoszenia na ekran znaków umownych. Opracowanie to dorównuje najnowszym w tej dziedzinie osiągnięciom. Należałoby tym zainteresować WAT.

W trakcie opracowania jest urządzenie pozwalające na wyświetlanie na ekranie mapy z sytuacją dające możliwość bezpośredniej zmiany sytuacji przez przesuwanie kolumn, zgrupowań, rubieży itp.

Również i w dziedzinie małej mechanizacji prac sztabowych kompletuje się i prowadzi prace adaptacyjne urządzeń technicznych, pojawiających się na rynku. Urządzenia te zebrane w gabinecie katedry taktyki ogólnej są czynne i służą do wdrażania słuchaczy do pracy częściowo zmechanizowanej. Zamierza się zresztą zorganizować oddzielną katedrę kierowania wojskami, cybernetyki i służby sztabów, która objęłaby również i tę problematykę. Z urządzeń technicznych znajdujących się w gabinecie na wzmiankę zasługują: polowy magnetofon, dalekopisy na taśmę perforowaną, dyktafony, czytniki mikrofilmów, maszyny księgujące, kopiarki różnych typów itd.

Opracowano przekazywanie informacji przez specjalnie skonstruowany aparat "nadajnik", co jest znamienne nie tyle jako osiągnięcie konstrukcyjne ile jako metoda adaptacji osiągnięć techniki dla potrzeb batalionu. Urządzenie to stanowi aparat przekazujący informacje szyfrem słownym /numerowym/ w szybkim tempie.

Istnienie w uczelni katedr technicznych oraz katedry matematyki wywiera niewątpliwy i korzystny wpływ również i na rozwój prac związanych z automatyzacją dowodzenia. Problemy automatyzacji dowodzenia wymagają ścisłej współpracy oficerów taktyków, techników i matematyków. W warunkach Akademii postulat ten jest stosunkowo łatwy do spełnienia i z tego względu oraz dzięki właściwemu ustawieniu i planowemu działaniu uczelnia ma pełne szanse osiągnięcia w tej dziedzinie szybkiego postępu oraz jeszcze lepszych niż dotychczas rezultatów.

c/ Cechą charakterystyczną uczelni jest daleko posunięte zróżnicowanie programów nauczania i to nie tylko według kierunków nauczania /dowódczy i techniczny/, ale i według specjalności. /Załącznik 2/. Na przykład: wydział dowódczo-inżynieryjny prowadzi szkolenie w trzech kierunkach: dowódczym, dowódczo-inżynieryjnym i wojskowo-inżynieryjnym.

Kierunek dowódczy przygotowuje oficerów dla stanowisk dowódczych i sztabowych w trzech pionach /specjalnościach/: dowódczo-sztabowym, zaopatrywania w MPS oraz kwatermistrzowskim. Z kolei pion dowódczo-sztabowy dzieli się na specjalności: ogólnowojskową i rozpoznania, a pion kwatermistrzowski na tyły ogólnowojskowe, służbę żywnościową, służbę mundurową i służbę finansową.

Kierunek dowódczo-inżynieryjny przygotowuje oficerów na stanowiska dowódcze i sztabowe w jednostkach rodzajów wojsk i dzieli się na specjalności: chemiczną, łączności, saperów budowlanych /mosty, fortyfikacje/, saperów liniowych.

Kierunek wojskowo-inżynieryjny przygotowuje pomocników dców do spraw technicznych oraz dowódców jednostek samochodowych i przewiduje tylko jedną specjalność czołgowo-samochodową.

Wydział Artylerii i Radiolokacji szkoli obok pionu technicznego /inżynierów uzbrojeniowców, rakietowców i radioelektroników/ oficerów w pionie dowódczo-sztabowym w dwóch specjalnościach:
a/ wojsk rakietowych i artylerii naziemnej oraz
b/ wojsk rakietowych i artylerii przeciwlotniczej i OPK.

Charakterystyczne jest, że Wydział Lotniczy szkoli obok pionu technicznego oficerów tylko w jednym kierunku dowódczo-sztabowym, obejmującym wspólnym programem łącznie oficerów lotnictwa wsparcia i lotnictwa OPK.

Odmienności programowe specjalności dowódczo-sztabowych w wydziałach sprowadzają się w zasadzie tylko do różnic w proporcjach czasu przeznaczanego na przerabianie poszczególnych przedmiotów, a w szczególności taktyki ogólnej i sztuki operacyjnej. Różnice są tu dość poważne. Dla przykładu: na taktykę i sztukę operacyjną w 3-letnim programie studiów dla specjalności ogólnowojskowej przewiduje się 924 godziny, co stanowi 26,7 % ogólnej ilości czasu nauki /3474 godz./, podczas gdy dla specjalności ogólnokwatermistrzowskiej 258 godzin t.j. zaledwie 7,3 % czasu. Na taktykę rodzajów wojsk w specjalności ogólnowojskowej 618 godz. t.j. 17,8 %, a w specjalności kwatermistrzowskiej 160 godzin t.j. tylko 4,6 %. Natomiast na "służby" przewiduje się w specjalności ogólnowojskowej 98 godzin t.j. 2,8 % czasu, podczas gdy w specjalności kwatermistrzowskiej 1300 godzin t.j. 37,6 %. Według zdania pracowników Akademii czeskiej nie są to zadowalające proporcje. Dążeniem ich jest poprawa istniejącego stanu rzeczy w kierunku zwiększenia ilości czasu na przedmioty taktyczne oraz zniwelowanie

zbyt dużych rozpiętości występujących w nauczaniu taktyki w różnych pionach i specjalnościach.

Ogólnie rzecz biorąc programy szkolenia oficerów ogólnowojskowych, kwatermistrzostwa /tyły ogólnowojskowe/, artylerzystów i przeciwlotników a także lotników są bardzo zbliżone do dawnych programów ASG, przewidujących 3 i 4-letnie okresy studiów, z tym tylko zastrzeżeniem, że w ASG zwracano większą uwagę i większy nacisk kładziono na nauczanie taktyki.

d/ Formy i metody szkolenia taktyczno-operacyjnego w Akademii nie różnią się od powszechnie stosowanych. Jednakże udział poszczególnych form zajęć w szkoleniu jest inny niż w naszej uczelni. /Załącznik nr 3/. Zwraca uwagę stosunkowo duża ilość czasu na zajęcia teoretyczne /37,0 %/ w porównaniu z zajęciami praktycznymi /54,0 %/, /9 % praca samodzielna/ oraz mała ilość zajęć w terenie /23 % czasu przeznaczonego na taktykę i sztukę operacyjną/ a szczególnie gier wojennych /zaledwie 1,5 % czasu przeznaczonego na taktykę/.

Akademia zamierza wprowadzić stopniowo do tego układu zmiany zmierzające ogólnie rzecz biorąc do zwiększenia ilości czasu przeznaczonego na praktyczne formy zajęć kosztem teoretycznych. W szczególności zamierza się zmniejszyć ilość czasu na wykłady, na zajęcia grupowe w klasie i ćwiczenia metodyczne a zwiększyć czas na zajęcia grupowe w terenie, gry wojenne, ćwiczenia dowódczo-sztabowe, ale także i seminaria.

e/ Akademia przywiązuje dużą wagę do nauczania matematyki i fizyki oraz automatyzacji dowodzenia wojskami na wszystkich kierunkach studiów i we wszystkich specjalnościach. Stosunkowo najmniejsze ilości godzin na ten przedmiot przewiduje się na kursach dowódczo-sztabowych, ale i tu minimalna ilość godzin wynosi około 200 na matematykę, około 200 na fizykę oraz około 50 godzin na automatyzację dowodzenia wojskami. Słuchacze kursów ogólnowojskowych przerabiają elementy matematyki wyższej w szczególności rachunek różniczkowy i teorię prawdopodobieństwa. Wśród kadry Akademii panuje powszechne zrozumienie konieczności szkolenia w zakresie metod matematycznych, których znajomość pozwala studiować sformalizowane prace naukowe.

Kierownictwo i pracownicy Akademii uważają, naszym zdaniem bardzo słusznie, że oficer z wyższym wykształceniem wojskowym nie może nie orientować się w zagadnieniach automatyzacji dowodzenia, w dobie, w której coraz trudniej rozsądnie i skutecznie podejmować szybkie decyzje bez uciekania się do pomocy elektronicznych maszyn matematycznych i stosowania matematycznych metod organizacji działań.

Do tego potrzebne jest jednak pewne, określone jako minimalne przygotowanie matematyczne. To właśnie minimalne /tylko niezbędne elementy wyższej matematyki/ przygotowanie matematyczne musi dać oficerowi Akademia. Niezależnie od tego matematyka dyscyplinuje myślenie oraz doskonali logikę i precyzję myślenia, a więc te przymioty umysłu, bez których oficer dyplomowany nie osiąga pełnej wartości.

f/ Czas studiów w częściowym związku z powyższym trwa na wszystkich kierunkach dowódczych 3 lata, z tym że na kierunku artyleryjskim 4 lata. Na wszystkich kierunkach dowódczo-inżynieryjnych i technicznych studia trwają 5 lat. Na kursach zaocznych czas studiów z reguły jest dłuższy niż na stacjonarnych. Najkrótsze kursy zaoczne trwają 4 lata. Rok akademicki składa się z dwóch semestrów po 17 tygodni każdy. Tygodniowe obciążenie słuchaczy zajęciami obowiązkowymi wynosi na pierwszym roku 36 godzin i maleje do 22 godzin na latach wyższych.

Słuchaczami kierunków dowódczych i dowódczo-inżynieryjnych są oficerowie, natomiast inżynieryjnych zarówno oficerowie jak i podchorążowie, ci ostatni z przeznaczeniem do pracy w przemyśle.

Dobór i selekcja kandydatów na studia na kierunku dowódczym jest bardzo staranna. Kandydat spełniający formalnie warunki /ukończona szkoła oficerska, 5 lat służby na stanowiskach dowódczych po ukończeniu szkoły, nieprzekroczony 35 rok życia/ przygotowuje się w ciągu roku samodzielnie do wstąpienia na uczelnię. W tym okresie jego przełożony jest zobowiązany do udzielania dwóch wolnych dni w tygodniu dla nauki. Oprócz tego dwa - trzy razy przyjeżdża do Akademii na konsultacje.

Następnie składa egzamin z matematyki, fizyki, taktyki, nauk społecznych i języka rosyjskiego. Po pomyślnie złożonym egzaminie wstępnym powoływany jest na 11 tygodniowy kurs przygotowawczy w czasie którego przerabia się między innymi matematykę, fizykę, chemię i powtarza taktykę batalionu.

Po kursie składa ponowny egzamin kwalifikujący go na studia.

Egzamin wstępny zdaje pomyślnie przeciętnie około 60 % kandydatów, egzamin po kursie przygotowawczym około 80 %, przy czym na poprawienie egzaminu otrzymują zezwolenie tylko niektórzy kandydaci.

Selekcja oficerów trwa i w ciągu studiów. Nie nadążających słuchaczy odsyła się po I, II a nawet w III roku studiów. W wypadku nie ukończenia studiów oficer płaci miesięcznie 300 do 400 koron /15 - 20 % pensji/, przy czym również oficer ogólnowojskowy z kierunku dowódczego, jeśli stwierdzono, że powodem nie ukończenia studiów było lenistwo, niechęć do nauki lub t.p.

g/ Pracą naukowo-badawczą Akademii kieruje zastępca komendanta do spraw naukowych. Kierownictwo polega nie tylko na koordynowaniu prac badawczych katedr, które stanowią w zasadzie samodzielne pod względem naukowo-badawczym jednostki organizacyjne, lecz przede wszystkim na kierowaniu pracami badawczymi, prowadzonymi przez komórki badawcze, tworzące Oddział Naukowo-Badawczy. Zadaniem Oddziału Naukowo-Badawczego jest koordynacja prac naukowych wykonywanych w uczelni oraz prowadzenie własnych prac badawczych. Dla tego ostatniego celu tworzy się w oddziale w miarę potrzeby instytuty naukowe, w skład których wchodzi najlepiej przygotowani oficerowie. W chwili obecnej pracuje w Akademii instytut dowodzenia, instytut budowy lotnisk, instytut do spraw zakłóceń i walki z zakłóceniami radioelektronicznymi, instytut do spraw rozpoznania.

Instytut dowodzenia zajmował się początkowo problemami systemu dowodzenia w dywizji i armii, mechanizacją prac sztabowych, po tym opracowywaniem algorytmów. Z chwilą organizacji instytutu dowodzenia w Pradze w 1963 roku instytut dowodzenia Akademii skoncentrował wysiłki wyłącznie tylko na opracowaniu teorii dowodzenia a szczególnie na badaniu i analizie systemu współczesnego dowodzenia, organizacji wojsk i sztabów, efektywności bojowej rodzajów wojsk i techniki bojowej, zastosowania cybernetyki i teorii informacji w dowodzeniu. Plan zamierzeń instytutu na lata 1966-1970 przewiduje opracowanie problemu modelowania procesów informacyjnych na szczeblu dywizji i armii w początkowym okresie wojny /1966 r. - studia wstępne, 1967-70 - prace badawcze/ oraz prace badawcze nad statystyką wojskową i możliwościami jej wykorzystania w wojsku.

Praca naukowo-badawcza katedr związana jest ściśle z potrzebami programowymi oraz z podnoszeniem kwalifikacji kadry /doktoryzacja/. Oddział Naukowo-Badawczy utrzymuje ścisłe kontakty z katedrami i bierze udział w rozwiązywaniu szeregu problemów katedralnych. Również i w katedrach wydziela się oficerów, którzy prowadzą prace naukowo-badawcze wspólnie z oficerami ośrodka. Oficerowie ci zwolnieni są od obowiązku prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Akademia dysponuje dużą ilością maszyn liczących, zarówno analityczno-liczących, jak i analogowych. Obecnie instaluje się elektroniczną maszynę cyfrową do przetwarzania danych "MINSK-22". Maszyna ta będzie pracowała dla potrzeb Akademii oraz potrzeb gospodarki narodowej okręgu brneńskiego.

W celu stworzenia warunków do pomyślnego rozwijania pracy naukowo-badawczej Komendant Akademii ma do swej dyspozycji 30 etatów t.zw. aspirantów, obsadzonych zarówno przez oficerów Akademii jak i z wojsk, którzy w ciągu trzech lat piszą prace doktorskie. Aspiranci zwolnieni są z obowiązku prowadzenia pracy dydaktycznej.

Na wyniki i aktualność prac naukowych wywierają nie mały wpływ ścisłe kontakty utrzymywane przez Akademię z wojskami. Dowódcy armii i szefowie rodzajów wojsk nadsyłają komendantowi /prawo zwyczajowe/ szczegółowe plany szkolenia wojsk, w oparciu o które opracowuje się w Akademii plan udziału kadry naukowej w ćwiczeniach wojsk. Każde ćwiczenie z wojskami organizowane zarówno przez Sztab Generalny, jak i dowódców armii i dywizji zawiera cele naukowo-badawcze opracowane w Akademii. Kontakt Akademii z wojskami realizuje się środkami uczelni. Komendant ma na ten cel przewidziane samochody, fundusz diet, zlecenia itp.

h/ Instytut Dowodzenia w Predze. Istnieje od 1963 r., liczy 250 pracowników zarówno wojskowych jak i cywilnych. Istnieje zasada, że oficerowie z wojsk wskazani przez Szefa Instytutu są natychmiast przenoszeni do Instytutu. Dlatego Instytut nie ma trudności kadrowych. Warto zaznaczyć, że nabór oficerów do Instytutu odbywa się drogą konkursu na szczeblu MON.

Instytut prowadzi wielokierunkową działalność mającą na celu usprawnienie dowodzenia wojskami i kierowanie techniką bojową, a w perspektywie doprowadzenie do ich automatyzacji.

Duże osiągnięcie notuje Instytut w dziedzinie usprawnienia ruchu i przegrupowania wojsk, w zakresie problematyki tyłowej i w zakresie zastosowań wojskowych metody PERT. Przy jej pomocy

planuje się pracę naukowo-badawczą, szkolenie wojsk itp. Między innymi przy pomocy metody PERT dokonano oceny czasu potrzebnego na rozwinięcie amerykańskiej VII armii polowej do uderzenia na Republikę Czechosłowacką. Przyjęte czasy poszczególnych czynności były optymalne dla strony amerykańskiej. Rozwiązując sieć PERT-u obliczono, że od chwili zarządzenia alarmu w VII AP, do chwili osiągnięcia pełnej gotowości upłynie nie mniej jak 17 godzin. Z drugiej strony podjęto próby ustalenia w jakiej sytuacji organizacyjnej znajdują się w tym momencie Siły Zbrojne Armii Czechosłowackiej. Dalsze rozważania mają doprowadzić do prawidłowego ustalenia czasu rozpoczęcia szeregu przedsięwzięć gotowości bojowej wojsk oraz szeregu przedsięwzięć w gospodarce narodowej.

W Instytucie opracowano model matematyczny przegrupowania wojsk operacyjnych. Zagadnienie to było przedmiotem ścisłej współpracy Instytutu, Zarządu I Sztabu Generalnego, Organu Komunikacji Wojskowej Sztabu Generalnego oraz specjalistów cywilnych Ministerstwa Komunikacji /dostarczali oni między innymi danych dotyczących stanu i charakteru drożni/.

W oparciu o model matematyczny opracowano program na maszynie MIŃSK-22. Według wyjaśnień jednego z pracowników Instytutu w marcu 1966 roku Szef Zarządu I Sztabu Generalnego i Szef Instytutu Dowodzenia mają zameldować Szefowi Sztabu Generalnego realność przyjętego modelu przegrupowania. Należy zwrócić uwagę, że w oparciu o wypracowany model zostały przeprowadzone przez Sztab Generalny, przy współudziale oficerów Instytutu, ćwiczenia 13 DPanc, obejmujące problematykę przegrupowania dywizji na dużą odległość. Wszystkie kalkulacje zostały wykonane przez EMC, a wyniki ich przedstawione były w postaci gotowych tabulogramów.

W zagadnieniach tyłowych Instytut rozwiązuje przy pomocy maszyn liczących problem ewidencji zapasów dla całej Armii Czechosłowackiej /ewidencja żywności, amunicji, MPS, umundurowania, asortymentów służby zdrowia, materiałów lotniczych, map, części zapasowych dla wszystkich rodzajów sprzętu i uzbrojenia/. Obok tego przy pomocy maszyn liczących prowadzi się ewidencję kadry, zasobów mobilizacyjnych, oblicza się uposażenia, zaopatrzenia emerytalne itp.

W Instytucie zaawansowane są prace nad optymalizacją użycia sił i środków do osłony technicznej dróg kolejowych. W Armii Czechosłowackiej panuje przekonanie, że nad rozwiązaniem poszczególnych problemów winni pracować z jednej strony etatowi pracownicy

M

naukowi, z drugiej zaś strony odkomenderowani oficerowie z wojsk znający rozwiązywany problem od strony praktycznej. Na tej zasadzie do Instytutu odkomenderowano na przykład kwatermistrza armii lotniczej, jednego z dowódców wojsk rakietowych i artylerii armii oraz jednego z najzdolniejszych dowódców dywizji. Oficerowie ci zostają odkomenderowani do pracy w Instytucie na okres od kilku miesięcy do jednego roku.

W Instytucie prowadzone są prace nad statystyczną analizą języka wojskowego. Prace w tej dziedzinie podzielono na dwa etapy: w pierwszym etapie dokonano analizy języka wojskowego z punktu widzenia częstotliwości pojawiania się w nim poszczególnych liter, a w drugim etapie ma być dokonana analiza częstotliwości występowania w języku wojskowym poszczególnych zwrotów. Końcowym etapem tych prac ma być opracowanie statystycznego słownika języka wojskowego. Prace w tej dziedzinie zostały zapoczątkowane w początkach 1965 r.; do chwili obecnej zebrano materiał potrzebny do statystycznych badań języka wojskowego, opracowano programy badania częstotliwości występowania w nim poszczególnych liter i ich kombinacji. Programy te zostały już uruchomione dzięki czemu uzyskano ^{dan}charakteryzujące częstotliwości występowania poszczególnych liter i ich kombinacji. Prace powyższe prowadzone są na zlecenie Sztabu Generalnego.

W Instytucie prowadzone są także prace w zakresie zobrazowania informacji. Należy przyznać, że w tej dziedzinie towarzysze czechosłowaccy są daleko zaawansowani. W chwili obecnej są już w posiadaniu modelu funkcjonalnego, który pozwala obrazować informacje operacyjno-taktyczne. W tym stanie rzeczy zbudowanie użytecznego prototypu nie sprawi napewno zbyt wielkich trudności. Oryginalnym osiągnięciem czechosłowackim jest zbudowanie charaktronu mechaniczno-optycznego oraz opracowanie urządzenia, które pozwala sfotografowaną mapę wyświetlić przy pomocy rzutnika na ekranie. Pracownicy Instytutu podkreślają, że ostrość uzyskanego w ten sposób obrazu, dzięki odpowiedniemu systemowi soczewki jest bardzo wysoka.

Zarówno w Akademii jak i w Instytucie wiele uwagi poświęca się tłumaczeniu fachowej literatury wojskowej, zarówno z państw obozu socjalistycznego, jak i kapitalistycznego. W Instytucie /i w Akademii/ zorganizowane są specjalne biura tłumaczy - ich

zadaniem jest nie tylko tłumaczenie cennych pozycji z zakresu BO i automatyzacji dowodzenia, lecz także ich rozpowszechnianie.

1/ W n i o s k i :

1. Struktura organizacyjna i programy Akademii im. Antonina Zapotockiego są zbliżone do struktury i programów naszych Akademii /ASG i WAT/ z przed kilku lat. Programy kierunków dowódczo-sztabowych zarówno pod względem tematyki jak i czasu przewidzianego na jej przerobienie są prawie całkowicie identyczne z programami kursów ogólnowojskowych, kwatermistrzowskich, artyleryjskich, przeciwlotniczych i lotniczych ASG z przed 3-4 lat.

2. Unowocześnienie programów idzie w kierunku nasycenia ich odpowiednią ilością matematyki i fizyki w zakresie pozwalającym na studiowanie i zapoznanie się z problemami badań operacyjnych, wykorzystania maszyn i metod matematycznych w dowodzeniu, automatyzacji dowodzenia i.in. Związane to jest z czasem przewidzianym na studia, z tym, że Akademia widzi celowość przedłużenia czasu studiów do lat 4, a w każdym razie nie widzi możliwości skrócenia ich poniżej lat 3.

3. Akademia w Brnie jest technicznie lepiej wyposażona /w pionie dowódczo-sztabowym/ od ASG i na jednakowym poziomie /w pionie technicznym/ z WAT.

4. W porównaniu do Wojska Polskiego w pracach naukowo-badawczych nad problematyką badań operacyjnych i automatyzacji dowodzenia zaangażowana jest znacznie większa ilość oficerów. Można również zauważyć znacznie powszechniejsze i większe zrozumienie konieczności prowadzenia takich badań i konieczności wykorzystywania wyników tych badań w procesie dydaktycznym.

5. Na prowadzenie prac naukowo-badawczych przeznacza się znaczne środki. Komendant Akademii stwierdza, że nie istnieje problem przydziału samochodów i kilometrów potrzebnych dla udziału kadry naukowo-badawczej Akademii w ćwiczeniach z wojskami. Podobnie Instytut Dowodzenia w Pradze nie ma trudności z doбором kadr. W zasadzie każdy oficer wskazany przez Komendanta Instytutu zostaje doń przeniesiony. Zwraca się dużą uwagę na wyposażenie całej Armii Czechosłowackiej, a w tym również Akademii i Instytutu Dowodzenia w nowoczesne maszyny liczące.

6. Duże znaczenie przypisuje się utrzymywaniu ścisłych kontaktów roboczych i konsultacjom zagranicznym: ze Związkiem Radzieckim, NRD i z Wojskiem Polskim.

Uważamy, że współpraca z Akademią i Instytutem Dowodzenia Czechosłowackiej Armii Ludowej może przynieść obopólne, duże korzyści.

K O M E N D A N T
AKADEMII SZTABY GENERALNEGO
im.gen.bronni K. Swierczewskiego

gen.dyw. Józef KUROIPIESKA

I.

Struktura Organizacyjna Akademii

1. Komendant Akademii.
2. Czterech zastępców komendanta:
 - a/ Zastępca d/s ogólnych, któremu podlega cała baza materialna i wszystkie problemy materialowego zabezpieczenia procesu szkolenia. Podlega mu kwatermistrzostwo, gospodarka samochodowa, wszystkie laboratoria, pracownie i obsługa.
 - b/ Zastępca d/s naukowo-badawczych, któremu podlega Oddział Naukowo-Badawczy wraz z instytutami naukowymi /tworzonymi w miarę potrzeby/, Oddział informacji naukowo-technicznej oraz biblioteka naukowa /tajna i jawna/.
 - c/ Zastępca d/s szkolenia, któremu podlega Oddział Szkolenia oraz wszystkie katedry ogólnoakademickie /t.j. nie wchodzące w skład wydziałów/.
 - d/ Zastępca d/s operacyjno-taktycznych, który jest jednocześnie komendantem Wydziału Dowódczo-Inżynieryjnego.
3. Sekretarz Komitetu Uczelnianego /wybierany/, który pełni obowiązki zastępcy komendanta d/s politycznych. /Estatu zastępcy d/s politycznych nie ma/.
4. Wydział I: Dowódczo-Inżynieryjny, w skład którego wchodzi 12 katedr:
 - ogólnowojskowa /obejmująca taktykę ogólną, sztukę operacyjną, historię sztuki wojennej i geografie wojenną;
 - armii obcych i rozpoznania;
 - organizacji i mobilizacji;
 - taktyki tyków;
 - wojsk pancernych i samochodów;
 - wojsk inżynieryjnych;
 - budownictwa inżynieryjnego;
 - maszyn inżynieryjnych;
 - łączności i obiegu informacji;
 - wojsk chemicznych;
 - chemii ogólnej;
 - chemii technologicznej.

5. Wydział II: Artylerii i radiolokacji w skład którego wchodzi 9 katedr:

- taktyki i strzelań wojsk raketowych i artylerii naziemnej;
- taktyki obrony przeciwlotniczej;
- radiolokacyjnych stacji naprowadzania;
- środków obrony przeciwlotniczej;
- radiolokacji;
- podczzerwieni;
- automatyki;
- maszyn i środków obliczeniowych;
- kartografii i geografii.

6. Wydział III: Lotniczy w skład którego wchodzi 8 katedr:

- taktyki i sztuki operacyjnej lotnictwa;
- zasad wiedzy lotniczej;
- konstrukcji silników;
- pomiarów meteorologicznych;
- automatyki;
- lotniczej służby inżynieryjnej;
- lotniczej służby tyłów;
- produkcji lotniczej.

7. Wydział IV: Zagraniczny.

8. Katedry ogólnoakademickie:

- filozofii marksistowskiej;
- ekonomii politycznej i ekonomiki wojennej;
- ruchu robotniczego;
- naukowego komunizmu;
- języków obcych;
- mechaniki teoretycznej;
- budowy maszyn;
- materiałoznawstwo i wytrzymałości materiałów;
- matematyki;
- pedagogiki i psychologii;
- fizyki.

II.

Struktura organizacyjna Wydziału I:

Dowódczo-Inżynierskiego

1. Komendant Wydziału /jednocześnie zastępca komendanta akademii d/s operacyjno-taktycznych/.
2. Zastępcy komendanta Wydziału:
 - do spraw naukowych;
 - do spraw szkolenia;
 - do spraw operacyjno-taktycznych.

3. Katedra ogólnowojskowa /50 oficerów/;
 - szef katedry, zastępca;
 - zespół sztuki operacyjnej /11 oficerów/;
 - zespół taktyki dywizji /13 oficerów/;
 - zespół taktyki pułku /14 oficerów/;
 - zespół historii sztuki wojennej /2 oficerów/;
 - wykładowca geografii wojennej /1 oficer/;
 - zespół dla słuchaczy zaocznych /3 oficerów/;
 - zespół dla opracowania ćwiczeń /4 oficerów/.

Katedrze podporządkowani są słuchacze ogólnowojskowych kursów zasadniczych, WAK dowódczo-sztabowy i 4-letnie dowódczo-sztabowe kursy zaoczne.

4. Katedra rozpoznania i Armii Obcych:
 - szef katedry;
 - 8 wykładowców;

Katedrze podporządkowany jest zasadniczy 3-letni kurs rozpoznania wojskowego. Obowiązuje tu zasada, podobnie zresztą jak w całej akademii, że w wypadku kiedy nie nabierze się co najmniej 10 kandydatów na studia kursu w danym roku nie organizuje się.

5. Katedra mobilizacji:
 - szef katedry;
 - zastępca szefa katedry;
 - 15 wykładowców zorganizowanych w zespół wykładowców do spraw WKW oraz zespoły do spraw organizacji i mobilizacji pułku, dywizji i armii.

Katedrze podporządkowane tylko kursy krótkoterminowe: 10-miesięczny kurs, dwa kursy 5-miesięczne, a także organizowane w miarę potrzeb kursy krótsze.

6. Katedra tyłów /37 oficerów/:

- szef katedry, zastępca;
- zespół tyłów operacyjnych /9 oficerów/;
- zespół służby MPS /3 oficerów/;
- zespół służb kwatermistrzowskich /7 oficerów/;
- zespół ekonomii /7 oficerów/;

Katedrze podporządkowane są zasadnicze kursy tyłowe i MPS, WAK kwatermistrzowski, 10-miesięczny kurs oficerów MPS oraz kwatermistrzowskie kursy zaoczne.

7. Katedra czołgowo-samochodowa /24 oficerów i 6 rzemieślników/:

- szef katedry, zastępca;
- zespół konstrukcji czołgów i samochodów;
- zespół eksploatacji i remontów;
- zespół technicznego zabezpieczenia czołgowego i samochodowego;
- zespół praktycznych zajęć /nauka jazdy/, strzelanie/

Katedrze podporządkowane zasadnicze 5-letnie kursy, WAK, WKDO i kursy zaoczne.

8. Katedra wojsk inżynieryjnych /13 oficerów/:

- zespół inżynieryjnego zabezpieczenia działań;
- zespół maskowania;
- zespół materiałowo-technicznego zabezpieczenia.

Katedra posiada oddzielny, bogato technicznie wyposażony gabinet inżynieryjnego maskowania.

9. Katedra budownictwa inżynieryjnego /mosty, fortyfikacje/.

10. Katedra maszyn inżynieryjnych.

11. Katedra łączności i obiegu informacji /23 oficerów i pracownicy cywilni/:

- szef katedry i zastępca;
- zespół organizacji i taktyki wojsk łączności;
- zespół zabezpieczenia radiotechnicznego;
- zespół do spraw radiostacji;
- zespół radiofonii dalekonośnej.

Katedrze, podobnie jak katedrom inżynieryjnym podlegają specjalistyczne kursy i kursy doskonalenia.

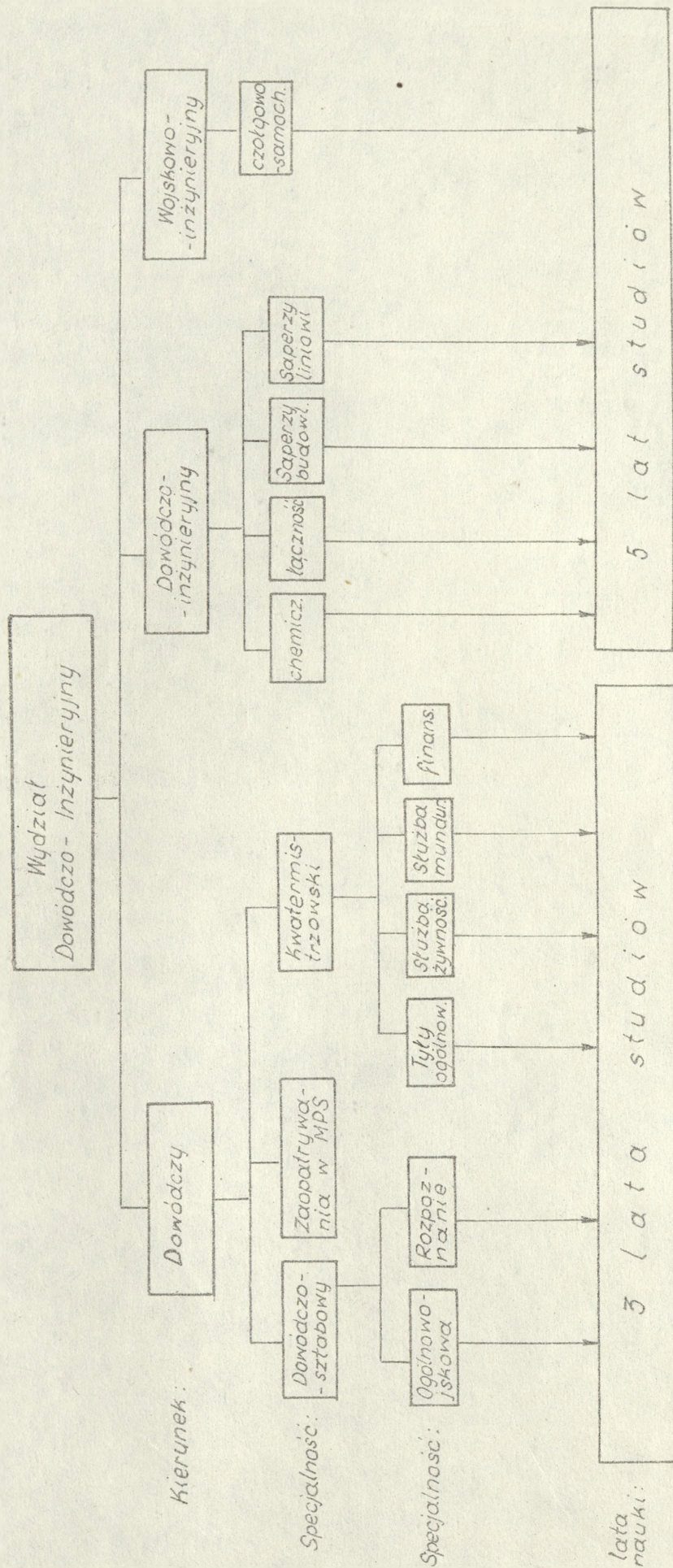
12. Katedra wojsk chemicznych /18 oficerów/:

- szef katedry i zastępca;
- zespół chemicznego zabezpieczenia działań /8 oficerów - profil taktyczny/;
- zespół środków masowego rażenia i obrony przeciw środkom masowego rażenia /8 oficerów - profil techniczny/.

13. Katedra chemii ogólnej.

14. Katedra chemii technologicznej.

KIERUNKI I SPECJALNOŚCI WYDZIAŁU DOWÓDCZO - INŻYNIERYJNEGO

UDZIAŁ GŁÓWNYCH METOD NAUCZANIA W SZKOLENIU OPERACYJNO - TAKTYCZNYM

Zajęcia Udział	Teoretyczne	Praktyczne	Praca samodzielna
Proponowany	25 - 35 %	50 - 55 %	15 - 20 %
Dotychczasowy	37 %	54 %	9 %

z tego

z tego

Udział	Metoda			
	Wykłady	Seminaria	w klasie	w terenie
Proponowany	15 - 20 %	15 - 20 %	20 - 30 %	25 - 30 %
Dotychczasowy	25,8 %	11,2 %	30,8 %	23,2 %

z tego

Udział	Metoda	
	Zajęcia grupowe	Cwicz. d-czo sztabowe i t.p.
Proponowany	10 - 20 %	39 - 44 %
Dotychczasowy	32,7 %	21,3 %

z tego

Udział	Metoda				
	Treningi sztabowe	Cwiczenia epizodyczne	Gry wojenne	Cwicz. d-czo sztabowe	Cwiczenia metodyczne
Proponowany	5 - 8 %	10 %	10 - 12 %	12 %	2 %
Dotychczasowy	2,5 %	2,7 %	1,5 %	10,9 %	3,7 %

Struktura Instytutu Dowodzenia w Pradze

1. Szef Instytutu.
2. Zastępca d/s technicznych.
3. Zastępca d/s organizacyjno-gospodarczych.
4. Oddział teorii dowodzenia, w którym skupieni są specjaliści wszystkich rodzajów sił zbrojnych, a także matematycy, socjolog, psycholog i ekonomista /19 ludzi/.
5. Oddział analiz ogólnowojskowych i projektowania. Zadaniem oddziału jest formalizacja teorii dowodzenia i przedstawianie jej w języku matematyki. Pracuje w nim około 20 ludzi.
6. Oddział analiz kwatermistrzowskich i projektowania, w którym pracują przedstawiciele wszystkich służb kwatermistrzowskich. Liczy około 27 pracowników.
7. Oddział programowania. Pracuje w nim 16 ludzi. Połowa z nich to pracownicy cywilni o wykształceniu inżynieryjno-technicznym, zajmująca się programowaniem zadań na EMC.
8. Laboratoria maszyn cyfrowych i środków małej mechanizacji, w którym pracuje około 40 pracowników.
9. Oddział organizacyjno-administracyjny zajmujący się szkoleniem pracowników Instytutu, szkoleniem kadr dla wojsk, rozpowszechnianiem informacji naukowych. Oddział liczy 29 pracowników.
10. Oddział techniczny środków dowodzenia. Pracuje w nim 10 osób. Zajmują się oni wypracowaniem parametrów dla maszyn cyfrowych typu polowego, formułują postulaty pod adresem konstrukcji i wyposażenia wozów sztabowych, technicznego wyposażenia i urządzenia SD itp.
11. Oddział zobrazowania informacji liczący 10 ludzi. Zajmuje się projektowaniem urządzeń do zobrazowania informacji.
12. Oddział kierowania i nadzoru nad pracą ośrodków obliczeniowych w całej armii. Pracuje w nim 6 ludzi. Oddział projektuje organizację, wyposażenie i uruchomienie nowych ośrodków obliczeniowych na potrzeby wojska.
13. Ośrodek obliczeniowy wyposażony w elektroniczną maszynę cyfrową MINSK-22 wyposażoną w dużą ilość urządzeń dodatkowych.